

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/1236- /2010.RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, budapesti lakos által előterjesztett panasz beadvány tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 481/2010. (XI. 17.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1363 Budapest, Pf.16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos a vele szemben 2010. július 4-én 19 óra 17 perc körüli időben foganatosított rendőri intézkedések (igazoltatás, lakcímkártya elkérése, adatainak rögzítése, szolgálati fellépés módja, igazoltatás oka közlésének elmaradása) miatt 2010. július 10-i keltezéssel nyújtotta be panaszát a Panasztestülethez.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2010. július 4-én 19.17 óra körüli időben Budapesten, a Teréz körúton közlekedett gyalogosan. A Művész Mozi közelében három fehér inges rendőr állta útját. A rendőrök a jogszabályokban kötelezően előírt viselkedési formát (tisztelgés, köszönés) mellőzve a panaszos igazolványát és lakcímkártyáját kérték, melyet panaszos át is adott részükre. A rendőrök ezt követően adatait és lakcím adatát RK lapon rögzítették. A panaszos kérdésére, hogy mi az igazoltatás oka, célja elfogadható választ nem kapott. A rendőrök a panaszos állítása szerint nevüket, szolgálati helyüket a panaszos kérése ellenére nem közölték. A panaszos a rendőri intézkedést úgy ítélte meg, hogy a „felfegyverkezett rendőrnek látszó személyek eljárása veszélyezteti a jogbiztonsághoz, a mozgás, gyülekezési szabadsága, egészséghez, személyes adatai, lakcímadata védelméhez fűződő Alapvető Emberi és Alkotmányos jogait”.

A panaszos előterjesztett beadványában a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

- 1.) Az igazoltatás és az adatok rögzítésének jogszerűségét kifogásolta és megítélése szerint a rendőri intézkedés sértette a jogbiztonsághoz, a mozgáshoz, a gyülekezési szabadsághoz, az egészséghez, a személyes adataihoz és adatai védelméhez fűződő alkotmányos és emberi alapjogait.
- 2.) Kifogásolta, hogy elkérték a lakcímkártyáját is.
- 3.) Kifogásolta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem igazolták magukat.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi iratok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- Panasz (kelt 2010. július 10-én);
- BRFK VI. kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya Őr-járőrszolgálati Alosztály 01000/575276/2010.id. számú jelentése;
- Tájékoztatás (2010. szeptember 01-jén BRFK VI. Közrendvédelmi Osztály által adott);
- Tájékoztatás (2010. szeptember 1-jén a BRFK Értékelő Osztály által adott)
- BRFK VI. kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya Őr-járőrszolgálati Alosztály 01000/517411/2010.id. számú 2010. december 13-án és 2010. december 14-én kelt jelentései a korábbi jelentés kiegészítéséről.

A rendelkezésre álló iratok és képfelvételek alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

Budapest Rendőrfőkapitánya a 01000/24831/2010. ált. számú egyedi utasításával az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése, valamint (3) bekezdése¹ alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el, 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig terjedő időszakra. A fokozott ellenőrzés okaként az került megjelölésre, hogy egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulás tér - Andrássy út - Bajcsy-Zsilinszky út - Hajós utca útvonalra demonstráció megtartását jelentette be, mely rendezvényen – a rendőrség információi szerint – jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható. A demonstratív tömegrendezvény biztosítása, illetőleg a gyülekezési joggal élők és a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén indokolt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése, melynek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálások végrehajtása került meghatározásra. Ugyanakkor a fokozott ellenőrzés során a helyszínt biztosító rendőrök figyelemmel kísérik a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozzák az esetleges jogsértések kialakulását.

A panaszos igazoltatásáról szóló 2010. július 4-én kelt jelentés adatai alapján megállapítható, hogy a kérdéses helyen és időben a rendőrök a Panaszoson kívül még további négy személyt igazoltattak. A jelentés szerint az igazoltatásokra azt követően került sor, hogy a helyszínen lévő rendőrök – akik a Művész Moziban megrendezésre került fesztivál rendőri biztosításában vettek részt – észlelték, hogy egy férfi a meleg hovatarozást szimbolizáló zászlót akarta letépni és a panaszos, valamint négy másik személy, szemmel láthatóan ennek a férfinak a társaságához tartoztak.

A 2010. december 13-án és 14-én kelt jelentések, a korábbi jelentés kiegészítéseképpen, rögzítik, hogy 2010. július 4-én 16.00 órától az intézkedést végrehajtó rendőrök a Budapest VI. kerület Teréz krt. 30. szám alatt lévő Művész Moziban megrendezésre kerülő fesztivál rendőri biztosításában vettek részt. A kérdéses helyszínen 19.15 óra körüli időben egy öt főből álló társaság jelent meg, akik közül az egyik személy el akarta szakítani a Művész Mozi utcafronti felőli részén elhelyezett meleg hovatarozást szimbolizáló zászlót. Ezt követően az Rtv. 13. (1) bekezdése², valamint a 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése³ alapján a két intézkedő rendőr a zászló letépését megkísérlő személyhez lépett és cselekményének abbahagyására szólította fel, majd ezt követően az ott tartózkodókat (összesen öt személyt) a rendezvény helyszínétől távolabb az

¹ **Rtv. 30. § (1)** A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

² **Rtv. 13. § (1)** A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

³ **Szolálati Szabályzat 3. § (1)** Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

Rtv. 13. § (2) bekezdésében⁴ és a Szolgálati Szabályzat 4. § (7) és (1) bekezdéseiben⁵ foglaltak alapján személyazonosságuk igazolására szólított fel. Az igazoltatott személyek adatainak rögzítésére az Rtv. 29. § (3) bekezdése⁶ és a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdése⁷ alapján került sor. Az intézkedésről rendőri jelentés készült. Lakcímkártyát a Panaszostól az intézkedő rendőrök e jelentés tanúsága szerint nem kértek, azonban a Panaszos azt személyi igazolványával együtt önként átadta, melyet a rendőrök az azon szereplő adatok rögzítése nélkül visszaadtak a Panaszosnak.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a kérdéses időben Budapest Rendőrfőkapitánya – tekintettel arra, hogy egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulás tér - Andrásy út - Bajcsy-Zsilinszky út - Hajós utca útvonalra demonstráció megtartását jelentette be – fokozott ellenőrzést rendelt el. Az igazoltatásra egy további rendezvény biztosítása során került sor, mely ugyan nem konkrétan a fokozott ellenőrzésre okot adó rendezvény volt, azonban a moziban megrendezésre kerülő rendezvény biztosítási feladataival kapcsolatban jelentek meg a helyszínen rendőrök. Az igazoltatás közvetlen kiváltó oka – és ennek megfelelően a moziban zajló rendezvény és a fokozott ellenőrzés okaként megjelölt rendezvény egymással összefüggésbe került – az volt, hogy a melegfelvonuláshoz kapcsolódó jelképet szándékozott egy személy megrongálni. A rendezvény békés lebonyolítása és a további jogsértő cselekmények, egy esetleges rendbontás kialakulásának a megelőzéseként az intézkedő rendőrök a Rtv-ben foglalt felhatalmazás alapján intézkedtek és hajtották végre az Rtv. 29. § (1) bekezdésében⁸ nevesített igazoltatást, amelynek helye van a közrend, illetve a közbiztonság védelme érdekében, valamint bűnmegelőzési célból. A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy a panaszos része volt annak a hatfős társaságnak, amelynek egyik tagja megpróbálta letépni a lesbikus, meleg, biszexuális és transznemű film- és kulturális fesztivál egyik rendezvényének helyet adó Művész mozinál kihelyezett szírvány-zászlót. Az elmúlt években a hasonló rendezvényeken – így 2007-ben, majd 2008-ban amikor is az ellentüntetők tojásokat, krumplikat, kődarabokat, petárdákat dobáltak a felvonulókra és a rendőrökre, egy rendőrségi kisbuszt Molotov-koktéllal felgyújtottak, 2009-ben pedig a rendőrök dupla kordonnal tartották távol a menettől az ellentüntetőket – a felvonuláson résztvevőknek különböző intenzitású erőszakos támadásokkal kell szembenézniük. Ezen előzmények ismeretében a panaszosnak, mint a melegrendezvény zászlójának letépésére kísérletet tevő személy

⁴ **Rtv. 13. § (2)** A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

⁵ **Szolgálati Szabályzat 4. § (1)** A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszakkal megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

(7) A rendőr részéről - szolgálati feladatai ellátása során - tilos a személyek bármínemű, így különösen nemi, faji vagy etnikai származás, vallás vagy világnézet, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő hátrányos megkülönböztetése,

⁶ **Rtv. 29. § (3)** Az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

⁷ **Szolgálati Szabályzat 38. § (2)** Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.

⁸ **Rtv. 29. § (1)** A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy büntildőzési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

közvetlen és szűk társaságában lévő személynek az igazoltatása mind a közrend védelme, mind bűnmegelőzési célból igazolható. A helyszínen szolgálatot teljesítő rendőrökben a csoport megérkezését követő percekben – a zászló eltávolítását, vagy megrongálást szándékozó magatartásuk, valamint az egyéb rendelkezésre álló adatok szerint ellenséges fellépésük a melegfelvonulás és az ahhoz kötődő rendezvényekkel szemben – alappal merülhetett fel, hogy akár rendbontásra is sor kerülhet és ennek lehetősége nem zárható ki.

Az eset összes körülményét figyelembe véve a panaszos igazoltatásának megvolt az indoka és a jogalapja, amely a hatályos jogszabályok és a szakma szabályainak betartásával, valamint az arányosság követelményének megfelelően történt meg.

III.

A rendőri intézkedések elleni, konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

- 1) Az igazoltatás és az adatok rögzítésének jogszerűségét kifogásoló panasz kapcsán megállapítást nyert, hogy a hivatkozott jogszabályok alapján az igazoltatásra és az adatok rögzítésére megfelelő jogalappal került sor, e tekintetben – mivel az igazoltatás végrehajtása a jogszabályok messzemenő betartása mellett, a szakma szabályainak előírásai szerint, arányosan történt meg – a panasz nem megalapozott.
- 2) Elkérték a lakcímkártyáját is. Erre vonatkozóan a rendőri jelentésben – amelyek közokiratnak minősülnek, így az ellenkező bizonyításáig az abban foglaltakat bizonyítottanak kell tekinteni – leírtakat figyelembe véve megállapítást nyert, hogy azt a rendőrök nem kérték el, azt a panaszos önként átadta, azonban az abban lévő adatok rögzítése nélkül azt a rendőr a panaszosnak visszaadta, ezért a panasznak e rész nem megalapozott.
- 3) Kifogásolta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök nem igazolták magukat. A rendőri jelentés adatai szerint az igazoltatásra a Szolgálati Szabályzat erre vonatkozó szabályai alapján került sor, ezért a panasznak e rész nem megalapozott.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület a Panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megítélése szerint a rendőri intézkedés sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz, szabad mozgáshoz valamint a személyes adatok védelméhez való jogát, amely sérelmek összhatásukban elérik a sérelem azon fokát, amely indokoltá teszi az alapjog súlyos sérelmének megállapítását.

Az igazoltatás jogalapja, és az adatok rögzítése, valamint a lakcímkártya elkérése kapcsán a III. részben kifejtett indokok alapján a Panasztestület álláspontjával nem értek egyet, továbbá eltérő álláspontomat az alábbiak szerint részletezem.

Az igazoltatás és az adatok rögzítésének jogalapja kapcsán a Panasztestület az alábbi megállapítást teszi:

„a Testület a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy az igazoltatás jogalapjának nem megfelelő meghatározása vonatkozásában sérült a panaszos tisztességes eljárásához való alkotmányos alapjoga. A panaszos ugyanezen alapjoga, illetőleg a személyes adatok védelméhez való joga is sérült azáltal, hogy az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján indokolatlanul került sor a panaszos igazoltatására, mivel a panaszos magatartása nem szolgáltatott alapot ahhoz.”

Álláspontom szerint a határozat III. részében kifejtettek megfelelő indokkal szolgáltak az igazoltatás végrehajtására. A jogalapot az igazoltatásról készült jelentés nem jelölte meg, csupán a történeti tényállás és a rendőrségi törvényben foglaltak összevetése eredményezhette logikai úton a megfelelő jogalap megállapítását. Ugyanakkor figyelemre méltó az a körülmény, hogy a helyszínen tartózkodók magatartása indukálta magát a rendőri fellépést, amely történés a panaszos előtt nyilvánvalóan ismert volt, így különösebben szerteágazó és részletes tájékoztatás mellett is tudomást szerezhetett arról, hogy mi volt a rendőri intézkedés oka. Egyébiránt a jelentésben szereplő törvényi hivatkozás a helyszínen lévő intézkedés alá vont személy előtt nem ismert, így az adott helyzetben nem sérülhetett ezen ismeret hiánya miatt a tisztességes eljárásához fűződő joga.

A Panasztestület az adatoknak az igazoltató lapon rögzítése kapcsán megállapította *„a panaszos személyes adatok védelméhez való joga megsértését, mivel a jelen állásfoglalás III. rész 1) pont a) alpontjában már magát a panaszos igazoltatását is jogszerűtlennek ítélte meg.”*

Az adatok rögzítése kapcsán álláspontom – a határozat III. részében kifejtettek figyelembevételével is – a következő. Az adatok rögzítését az intézkedő rendőr részére kötelezettségként írja elő a rendőrségi törvény (Rtv. 29. § (3) bekezdés. 6. számú lábjegyzet). Ebben az esetben egyrészt az *„egyéb körülmények”* szolgáltak indokul, hiszen az intézkedést végrehajtó rendőröket a rendezvény biztosítása során kifejtett tevékenységük vonatkozásában jelentéstételi kötelezettség terheli, és ezt csak a megfelelő adatok birtokában tudják teljesíteni, másrészt pedig felmerült a *„további intézkedéshez, eljárásához szükséges”* indok is, hiszen az igazoltatott személyek magatartása a további eljárás kezdeményezésére az adott helyzetben okot is adhatott volna, ezt az igazoltatáskor teljes bizonyossággal kizárni nem lehetett.

A Panasztestület megállapította a Panaszos szabad mozgáshoz való jogának a sérelmét is és e körben leszögezi, hogy *„A vizsgált ügyben ugyanakkor már magát az igazoltatást, azaz a panaszossal szembeni alapintézkedést is indokolatlannak és jogsértőnek találta a Testület, ezért maga a panaszos feltartóztatása is szükségtelen és indokolatlan volt, ami által sérült a panaszos szabad mozgáshoz való joga.”*

Álláspontom szerint a Panaszos szabad mozgáshoz való joga az intézkedés végrehajtásához szükséges mértékben sérült, ami nem okozott olyan jogsérelmet, amely alapján az alapjog súlyos sérelme megállapítható lenne.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése⁹, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése¹⁰ alapul

⁹ *Rtv. 92. §: (1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést*

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) és 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés, 109. § (1) és (2) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) és (2) bekezdései, 29. § (1) és (3) bekezdései, 30. § (1) bekezdése 93.§ (1)-(3) bekezdései, 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23) számú IRM rendelet 3. § (1) bekezdése, 4. § (1) és (7) bekezdései, 38. § (2) bekezdése.

Budapest, 2010. december „ .”

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**

foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

¹⁰ **93/A. § (6)** *A Testület a panaszt kilencven nap alatt vizsgálja meg. A Testület az állásfoglalását külső befolyástól mentesen alakítja ki. A Testület az állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány számára.*

(7) *Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.*